

УДК 332.142.4

ОСНОВНІ НАПРЯМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

*Д. Богданов
Миколаївський національний
аграрний університет*

На сьогодні за межею бідності перебуває 15,5% загальної кількості сільських сімей та близько у 25% сукупні витрати не перевищують рівня прожиткового мінімуму [1]. Позитивні зрушення в сільськогосподарському виробництві, що сталися впродовж останніх років, не змогли розв'язати проблеми соціально-економічного розвитку сільських територій. Виробництво сільськогосподарської продукції та її переробка не забезпечують потреби населення в якісних продуктах харчування. Найгострішими проблемами залишаються відсутність економічного інтересу жити та працювати в сільській місцевості, мотивації до праці, наявність безробіття, трудова міграція, бідність і руйнування соціальної інфраструктури села. Сільські населені пункти поступово обезлюднюються та припиняють своє функціонування. В Україні поселенська мережа за 1991 – 2009 рр. скоротилася на 358 населених пунктів [2].

Занепад сільських територій, зростання бідності сільських жителів зумовлені причинами та проблемами довготривалого характеру. Основними з них є низький рівень розвитку аграрного сектора, низький рівень доходності сільськогосподарського виробництва, відсутність фінансової підтримки дрібних сільськогосподарських товаровиробників, обмеженість фінансових ресурсів місцевих бюджетів, збитковість виробництва основних видів сільськогосподарської продукції, часткове ігнорування державою специфіки регіонального розвитку сільських територій.

Одним із найскладніших завдань є розбудова соціальної інфраструктури сільських територій. У сільській місцевості майже повністю призупинилося будівництво доріг із твердим покрит-

тям, об'єктів інженерного облаштування, житла, об'єктів комунально-побутового й соціально-культурного призначення. Погіршується техногенно-екологічна безпека, зростає кількість неорганізованих звалищ побутових, промислових та інших відходів. Існує нагальна потреба забезпечення сільських населених пунктів дорогами і під'їздами з твердим покриттям, будівництва й облаштування вулиць, будівництва реконструкції та капітального ремонту мереж водопостачання і водовідведення, систем електропостачання, відбудова мережі соціально-культурного обслуговування населення тощо.

Значна роль у соціально-економічному розвитку сільських територій відводиться сільським громадам, громадським структурам та об'єднанням. Сільські громадські організації повинні представляти та захищати свої законні інтереси та своїх членів у державних та громадських органах; одержувати від органів державної влади і управління та органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для реалізації своїх мети і завдань; вносити пропозиції до органів влади і управління; поширювати інформацію і пропагувати свої ідеї та завдання. Сьогодні визначається провідна роль громадських структур у відбудові та розвитку сільських територій. Рациональним є підхід до розвитку сільських територій, який базується на розробці «знизу», місцевою сільською громадою стратегії розвитку села, а також здійснення інноваційних проектів, які об'єднують ресурси, знання і вміння представників державного, господарського й суспільного секторів. Основним пріоритетом є активізація діяльності населення щодо сільських територій шляхом створення суспільного потенціалу на селі, збільшення надходжень фінансових ресурсів та їх рационального й ефективного використання.

Основною метою державної економічної та соціальної політики щодо села має бути забезпечення комплексного, багатофункціонального розвитку сільських територій, при якому зросла б їх роль як просторової сфери не лише для агропромислового виробництва, а й несільськогосподарських видів діяльності та сприятливого середовища проживання сільського населення.

Список використаних джерел:

1. Гайдуцький П. І. Про основні засади реформування системи державної підтримки сільського господарства та сільської

території / П. І. Гайдуцький // Економіка АПК. – 2015. – № 11. – С. 43 – 48.

2. Кропивко М. Ф. Організація державного та самоврядного управління розвитком сільських територій / М. Ф. Кропивко // Соціально-економічні проблеми розвитку українського села і сільських територій : матеріал 14 річних зборів Всукр. конгресу вчених економістів-аграрників. – Київ : Либідь, 2012. – С. 120–123.